

HOOFDKWARTIER VAN
DE GENERALE STAF.

Sectie G 2.
Bureau A 1.

Nr.: G2/31643 Geh.,
d.d. 10-6-1960.

Miss
GEHEIM

Ex.nr. *9* van 25 exemplaren.

INGEKOMEN
DATUM: <i>17.6.60</i>
No.: <i>443/</i>
DOSS.: <i>113.00</i>

ISAM nr.5/1960,

over de periode van 1 t/m 31 mei 1960.

GEHEIM

1. POLITIEK.

a. SOVJET-UNIE.

(1) Buitenlandse politiek.

De topconferentie van de Grote Vier, welke op 16 mei jl. in PARIJS zou beginnen, is door het optreden van de Sovjet leiders niet doorgedaan. Er bestaat goede grond om aan te nemen dat de Kremlin-leiders reeds vóór het vertrek van KHRUSHCHEV uit MOSKOU hadden besloten om de topconferentie te torpederen, tenzij er op het laatste moment tekenen zouden zijn geweest dat tijdens deze conferentie politieke winst - in de vorm van belangrijke Westelijke concessies - kon worden behaald. Het incident met de U-2 zou door de Russen worden gebruikt om de Westelijke bondgenoten uit elkaar te drijven en de schuld van het niet doorgaan van de topconferentie af te schuiven op AMERIKA en het bezoek van EISENHOWER aan de SOVJET-UNIE af te gelasten.

Of en in hoeverre de binnenlandse toestand in de SOVJET-UNIE, met name in de Partij, bij dit alles een rol heeft gespeeld, is nog niet aan te geven.

Naar het zich laat aanzien, kan moeilijk met een eenvoudige verklaring voor het optreden van KHRUSHCHEV in PARIJS worden volstaan. Het gaat hierbij naar alle waarschijnlijkheid om een complex van factoren. Zeker is dat KHRUSHCHEV zich op 15 mei 1960 heeft overtuigd welke houding de Westelijke mogendheden tijdens de topconferentie met betrekking tot de belangrijkste problemen zouden innemen. Het moet KHRUSHCHEV hierbij duidelijk zijn geworden dat van het Westen, met name ten aanzien van de kwestie BERLIJN en het Duitse vraagstuk, geen belangrijke concessies zijn te verwachten.

(2) Binnenlandse ontwikkelingen.

Begin mei heeft een zitting plaats gehad van de Opperste Sovjet, waarbij een aantal wijzigingen in de bezetting van hoge overheidsfuncties werd bekend gemaakt. In verband hiermede waren tevens in de hoogste partijregioenen functiewisselingen noodzakelijk geworden. Eén van de belangrijkste organisatorische wijzigingen is de vermindering van het aantal leden van het partij-secretariaat. Frol KOZLOV, die wordt beschouwd als één van KHRUSHCHEV's meest invloedrijke adviseurs, is opgenomen in de kleine

- groep -

- 2 -

GEHEIM

GEHEIM

groep van secretarissen van het Centraal Comité. In verband hiermede heeft hij zijn functie als 1e plv.premier van de ministerraad, een staatsfunctie, laten vallen. Hij had al zitting in het Presidium.

Een aantal kandidaat-leden van het Presidium werd tot gewoon lid van dit college benoemd. Dit waren: PODGORNÝ, 1e partij-secretaris van de republiek UKRAINE; POLYANSKI, premier van de RSFSR; en KOSYGIN.

Laatsgenoemde gaat een steeds belangrijker plaats innemen onder KHRUSHCHEV's vertrouwelingen. In de hiërarchie van het staatsapparaat steeg hij aanzienlijk toen hij in 1959 werd benoemd tot voorzitter van het GCSPLAN. In deze functie nam hij voor KHRUSHCHEV de meest belangrijke beslissingen ten aanzien van de industriële ontwikkeling van de SOVJET-UNIE. Bij de huidige reorganisatie volgt hij KCZLOV op als 1e plv.premier van de SOVJET-UNIE.

KOSYGIN is de meest in aanmerking komende opvolger van MIKOYAN, over wiens aftreden hardnekkige geruchten de ronde doen, ook al zijn deze officieel gedementeed. Opmerkelijk is evenwel dat KOSYGIN en niet MIKOYAN momenteel een bezoek aan ZUID-AMERIKA brengt.

Voorts werden leden van het Presidium benoemd op belangrijke posten van het staatsapparaat. IGNATOV is plv. voorzitter van de ministerraad geworden.

Een andere gunsteling van KHRUSHCHEV, Leonid BREZHNYEV, is de oude maarschalk VOROSHILOV opgevolgd als voorzitter van het Presidium van de Opperste Sovjet. VOROSHILOV, die om gezondheidsredenen - hij is 79 jaar - aftreedt, was in deze functie hoofd van staat, een soort president, met alle bezigheden van dien (staatsiebezoeken, onderscheidingen, afkondigen van wetten).

Over het geheel genomen is de tendenz van de jongste wijzigingen een verhoging van de machtsconcentratie in de Communistische Partij en een verdere uitbreiding van de directe invloed van de Partij op het staatsgebeuren.

b. IRAK.

De in de vorige ISAM reeds aangeduide verzwakking van de positie van de communisten heeft zich voortgezet. Het Iraakse kabinet is op 3 mei jl gewijzigd. Minister Nadia AL-DULAYMI, verdacht-communiste, is ontslagen als minister van Gemeentelijke Aangelegenheden en als minister van staat op dood spoor gezet. De militairen hebben thans 9 van de 20 ministersportefeuilles en de regering steunt meer op het leger dan op de politieke partijen. De Iraakse regering is nogal teleurgesteld over de 300-400 Sovjet experts; artsen en ingenieurs lijken op een lager peil te staan dan die van het Westen. Het bezoek van de Britse minister van staat voor Handel aan IRAK belooft een succes te worden. ERROLL is naar IRAK vertrokken, nadat de regering te BAGHDAD een zachte wenk aan

- LONDEN -

GEHEIM

GEHEIM

- 3 -

GEHEIM

LONDEN had gegeven dat een dergelijk bezoek welkom zou zijn met het oog op industriële en economische ontwikkelingsplannen van de regering. Van de totale jaarlijkse import ter waarde van £ 100 miljoen betreft IRAK £ 30 miljoen uit het VERENIGD KONINKRIJK. In Britse bladen zijn sinds kort talrijke advertenties verschenen met vacatures voor ingenieurs en medici.

2. MILITAIR.

a. Sovjet Legergroep Duitsland.

- (1) Maarschalk ZAKHAROV is als commandant van de GSVG opgevolgd door kolonel-generaal I.I. YAKUBOVSKI. Deze 48-jarige oude officier is één van de jongste kolonel-generaals in het leger van de SOVJET-UNIE. Hij behoort tot de tanktroepen en is tweemaal "Held van de Sovjet-Unie".
- (2) Het aantal spoorwegwagens, dat in de periode van 1 december 1959 tot 1 mei 1960 is omgebouwd voor militair personenvervoer, zou ca. 2700 bedragen. Indien dit getal juist is, is de totale vervoerscapaciteit van manschappen hiermede met ca. 75.000 gestegen.
- (3) Sinds begin mei heeft een ongewoon vroege overbrenging van GSVG-troepen naar de oefengebieden plaats. Het betreft hier infanterieregimenten van het 3e Stootleger en het 8e en het 20e Gardeleger. Ook de training in de rivierovergang van de genie begon dit jaar vroeger dan gewoonlijk.

b. SOVJET-UNIE.

- (1) Maarschalk ZAKHAROV is benoemd tot chef van de generale staf van het Leger en de Marine. In deze functie is hij de opvolger van maarschalk SOKOLOVSKIY, over wiens eventuele nieuwe post nog geen gegevens beschikbaar zijn.
- (2) Maarschalk GRECHKO heeft maarschalk KONYEV opgevolgd als commandant van de strijdkrachten van de landen van het Warschau-Pact. Hij is tevens 1e plv. minister van Defensie geworden.
- (3) Het enige nieuwe materieel dat tijdens de 1 mei-parade 1960 in MOSKOU werd waargenomen was een raketwerper, gemonteerd op een PT-76 amphibisch onderstel. Er is gerapporteerd dat de raketten voor dit wapen tweetraps zijn en dat er twee typen van koppen voor bestaan, beide afwijkend van de originele raketwerper (bereik 15 zeemijl) welke werd gezien bij de parade van 1957. Volgens één bericht is het mogelijke bedoelde raket van het type grond/lucht is.

c. OOST-DUIJSLAND.

- (1) Tijdens zijn bezoek aan OOST-DUIJSLAND in februari jl. heeft maarschalk MALINOVSKIY, minister van Defensie van de SOVJET-UNIE, tegenover commandanten van het Oostduitse

- leger -

- 4 -

GEHEIM

GEHEIM

- 4 -

GEHEIM

leger en van de "Kampfgruppen" van de SED de volgende verklaring afgelegd:

"Vóór de topconferentie moet de militaire kracht van de DDR in die mate worden versterkt dat hiermede een basis wordt gelegd voor de volledige onafhankelijkheid van de DDR binnen het kader van een afzonderlijk vredesverdrag. Eén van de vereisten hiertoe is dat het Oostduitse leger een kaderleger wordt van goed-getraind technisch personeel dat de meest moderne wapens kan bedienen en dat competente officieren en onderofficieren ter beschikking van de gevechtstroepen kan stellen. Zodra de militaire kracht van de DDR voldoende is, zal de SOVJET-UNIE enige van zijn divisies terugtrekken."

- (2) Er zou een bijeenkomst hebben plaatsgevonden van commandanten van Oostduitse, Tsjechoslowaakse en Sovjet strijdkrachten, voornamelijk met het doel coördinatie te verkrijgen in de behandeling van de huidige problemen met betrekking tot de verdediging van de Westelijke grenzen van de "socialistische landen". Naar verluidt, is o.m. de instelling van een gemeenschappelijk centrum voor de grenspolitie en het Oostduitse leger ter sprake gekomen. Vast staat dat de grensbewaking is verscherpt met inbegrip van de bewaking van het luchtruim in het grensgebied.

CONFIDENTIEEL

3. CONTRA-INLICHTINGEN.

a. Vermissing van wapens.

Tijdens bivakoefeningen bij HAVELTE is een pistoolmitrailleur zoekgeraakt.

b. Vermissing van geclassificeerde documenten.

Betreffende de in de vorige ISAM gemelde vermissing van brief G2/3730 GEHEIM, kan worden gemeld dat dit stuk inmidde bij een ander onderdoel is teruggevonden.

c. Sabotage, e.g. poging tot diefstal.

Op 5 mei 1960 constateerde een patrouille dat door onbekende personen was ingebroken in bunker 56 van object KLINGELBEEK-ZUID. Het hangslot van de toegangsdeur was verbroken. De frontplaat van een aan de muur bevestigde schakelkast was afgeschroefd. In deze schakelkast waren verschillende leidingen doorgesneden en waren twee ampèrometers verwijderd, doch niet medegenomen. Waarschijnlijk zijn de daders in hun handelingen gestoord.

d. Inlichtingenactiviteit.

(1) Door personeel van een hotel in BEMMEL werd geconstateerd dat een heer en twee dames van het terras af in schetsboeken tekeningen maakten, vermoedelijk van het object bij NIJMEGEN. Ze gedroegen zich daarbij nogal

- verdacht -

- 5 -

GEHEIM

CONFIDENTIEEL

verdacht en trokken daardoor de aandacht. De auto, welke zij bij zich hadden, bleek op naam te staan van iemand, die tot 1953 als communistisch georiënteerd bekend stond.

- (2) Bij oefeningen van 108 AVA op de schietbaan WEZEP werd in de nabijheid een motor gesignaleerd waarvan de berijders, die in het bezit waren van een grote prismakijker, opvallende belangstelling toonden.
- (3) Door een arbeider van de bij het object ARNHEM-ZUID gelegen steenfabriek werd een man waargenomen die in het bezit was van een grote foto, waarop de overlaat van dit object was afgebeeld. Blijkbaar vergeleek hij de foto met de werkelijkheid. Ongeveer tien minuten later werd een schildwacht door de man aangesproken die vragen stelde over de duur en de sterkte van de wacht en over een op dit object plaats gehad hebbende diefstal. Het signalement van de man was bij Rijkswaterstaat niet bekend.

e. Propaganda-activiteit.

- (1) Tijdens de militaire parade te EDE op 5 mei 1960 werd door de Koninklijke Marechaussée een spandoek met opschrift "Vrede zonder Wapens" in beslag genomen. Door de politie werden verscheidene anti-militaristische pamfletten ingenomen.
- (2) Sinds 29 mei jl. worden op grote schaal ANJV-pamfletten verspreid waarvan de inhoud is gericht tegen uitzending van dienstplichtigen naar NIEUW-GUINEA. Ook stroken met leuzen van dezelfde strekking werden aangeplakt, o.a. op de deur van het Department van Defensie. De verspreiding van deze pamfletten werd tot dusvergeconstateerd bij het Centraal Station in AMSTERDAM, bij de legerplaatsen WITTENBERG en NIEUW-MILLINGEN en in ARNHEM en ASSEN.
- (3) Op 29 mei jl. werden te ROTTERDAM en DEN HAAG stroken aangeplakt met het opschrift "Zweitsse Hofman, die in hongerstaking is, en alle dienstweigeraars moeten vrij". Onder-tekening Anti-Militair Comité.
Zweitsse HOFAN voornoemd is een niet-erkend principiële dienstweigeraar. In februari 1958 en in februari 1959 werden soortgelijke stroken aangeplakt, waarbij "Kees van Dam" als hongerstaker werd genoemd. Bij het onderzoek, dat destijds werd ingesteld, bleek dat de stroken afkomstig waren van anarchistische - vrij socialistische - zijde.

D I S T R I B U T I E.

	<u>Ex.nr.:</u>
<u>AAN:</u>	
Commandant van het 1e logerkorps	1
Nederlandse territoriale bevelhebber	2
Basiscommandant	3
Commandant der territoriale luchtdoelartillerie	4
 <u>INTERN:</u>	
Chef van de Generale Staf, Plv Chef van de Generale Staf, Sous-Chef van de Generale Staf	5
Hoofden van de Secties G 1, G 3, G 4 van het HKGS	6
 <u>TER INFORMATIE:</u>	
De militair-attaché bij Hr.Ms. Ambassade te	
ANKARA	7
BELGRADO	8
BONN	9
BRUSSEL	10
HELSINKI	11
LONDEN	12
PARIJS	13
STOCKHOLM	14
WASHINGTON	15
Hoofd Sectie L 2 van de Luchtmachtstaf	16